

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/89
Toplantı Tarihi/Sayısı : 28.12.2023/40
Karar Numarası : 2023/1145
Başvuran : A. S.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Tekirdağ 2 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın bulunduğu Kurumda keyfi uygulamalara maruz kaldığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Bulunduğu Kurumda bomba yapımı konusunda uzman olarak sınıflandırılarak Kurum İdaresinin keyfi uygulamalarına maruz kaldığını,

b. Bu sınıfta yer alan toplam sekiz kişinin iki odada barındırıldığını, spor ve diğer etkinliklerden Kurumdaki mahpuslardan ayrı bir şekilde faydalandırıldıklarını, diğer mahpuslarla oda değişimi yapamadıklarını, diğer mahpuslara tanınan haklardan yararlanamadıklarını, bu durumun eşitlik ilkesine aykırılık teşkil ettiğini,

c. Kurum İdaresine bu durumun düzeltilmesi amacıyla yazdıkları dilekçelere olumlu cevap alamadıkları ancak henüz kesinleşmiş bir mahkeme kararının bulunmadığını,

ç. 20 yıldır ceza infaz kurumunda kalmakta olan E. Ö. isimli mahpusun da bu uygulamaya maruz kaldığını fakat sebebini bilmediklerini; T. A., M. A. B. isimli mahpusların bu sınıflandırmada olmasına rağmen karantina döneminde farklı mahpuslarla aynı odaya yerleştirildiklerini,

d. Bu sınıflandırmanın diğer ceza infaz kurumlarında mevcut olmadığını iddia etmektedir.

3. Muhatap Tekirdağ 2 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Başvuranın Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 30/5/2017 tarihli nakil emri ile güvenlik nedeniyle Muğla E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan 1/6/2017 tarihinde Tekirdağ 2 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gönderildiği, nakil emrinde başvuranın “*el yapımı, tuzaklı patlayıcı ve uzaktan kumandalı patlayıcılar ile bomba yapımı konusunda uzman olduğu anlaşıldığından, aynı vasfı taşıyan mahpuslarla birlikte barındırılması, oda değişikliği yapılırken ve Kurum içi faaliyetlere çıkarılırken kişinin vasfının göz önüne alınması*” ifadelerine yer verildiği, bu sebeple başvuranın oda

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

yerleştirmesinin ve faaliyetlere katılımının kendisi ile aynı sınıflandırmada bulunan mahpuslarla birlikte yapıldığı, herhangi bir keyfiliğın veya haksızlığın bulunmadığı,

b. Oda değişimi ve Kurum içi faaliyetlerin İdare ve Gözlem Kurulu kararı ile yapıldığı, Kurul kararlarına karşı İnfaz Hakimliğine, İnfaz Hakimliği kararlarına karşı Ağır Ceza Mahkemesine itiraz hakkının bulunduğu,

c. Başvuranın konumunun Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından belirlendiği ve Kurum tarafından değiştirilmesinin mümkün olmadığı,

. Konuya ilişkin başvuranın İnfaz Hakimliğine yaptığı Őikayet başvurusunun 19/10/2022 tarihli karar ile reddedildiği, bu karara karşı Ağır Ceza Mahkemesine yapmış olduğu itirazın da 15/11/2022 tarihli karar ile reddedildiği,

d. Salgın döneminde hastane ve mahkeme nedeniyle Kurumdan ıkışı olan mahpusların Kuruma dönüşlerinde karantina odalarında bekletildiği, karantina sonrasında herhangi bir hastalık belirtisi göstermeyenlerin barındırıldıkları asıl odalara konularak hastalığın bulaş riskinin azaltıldığı, karantina odalarının sınırlı sayıda olması nedeniyle aynı suç grubuna ait kişilerin bir arada karantinaya alındığı, zgn durumlarına bakılmadığı, başvuruda belirtilen T. A. ve M. A. B.'nin hastane ve mahkeme dönüşünde sınırlı sayıdaki karantina odalarına alındıkları, karantina sresinin bitiminde ise gerçek odalarına geri verildikleri belirtilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle henüz hkmzli olduğu belirtilerek iddialar yinelenmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Yargı yetkisi*" başlıklı 9'uncu maddesi Őoyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

6. Anayasa'nın "*Mahkemelerin bağımsızlığı*" başlıklı 138'inci maddesi Őoyledir:

"Hakimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. ..."

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde: "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal nleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun görevleri arasında sayılmıştır.

8. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.*" ve sekizinci fıkrasında yer alan "*9'uncu maddenin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamında yapılan başvurular hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.*" delaleti ile özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, aynı maddenin dördüncü fıkrasında, yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararlarının ve Anayasa'nın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemlerin başvuru konusu olamayacağı belirtilmiştir.

9. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resm Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar*" başlıklı 40'inci maddesi Őoyledir:

“(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.”

10. Mezkûr Yönetmelik’in “*Ön incelemenin yapılması*” başlıklı 48’inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; ... ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, ... yönlerinden incelenir. ...”

11. Mezkûr Yönetmelik’in “*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*” başlıklı 67’nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinde kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48’inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır

14. Anayasa’nın 9’uncu ve 138’inci maddelerinde yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasında hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

15. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun 17’nci maddesinde yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 40’inci ve 48’inci maddelerinde ise yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görülmekte olan uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmeyeceği düzenlenmiştir.

16. Başvuran bulunduğu Kurumda İdarenin keyfi uygulamalarına maruz kaldığını; spor ve diğer etkinliklerden Kurumdaki mahpuslardan ayrı bir şekilde faydalandırıldıklarını, diğer mahpuslarla oda değişimi yapamadıklarını, diğer mahpuslara tanınan haklardan yararlanamadıklarını iddia etmekle birlikte muhatap Kurum tarafından gönderilen cevabi yazı ve ekler incelendiğinde başvuranın konuya ilişkin Tekirdağ 2. İnfaz Hakimliği ile Tekirdağ 1. Ağır Ceza Mahkemesine başvuru yaptığı ve başvurularının reddedildiği tespit edilmiştir.

17. Sonuç olarak; yargı makamlarına intikal ettiği anlaşılan başvurunun Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 48’inci maddesinin birinci

fıkrası ile 67'nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan hükümler çerçevesinde kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

28/12/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye

